

Aktuellt på VästKom

Ett nyhetsbrev från VästKom

vecka 19 - 21 | 2026

Hänryckningens tid är här!

Periodens nyhetsbrev innehåller en hel del utblick och omvärldsspaning. Bland artiklarna hittas bidrag från DEMSAM, Vitalis och rapport från en ledarskapskurs i WHO:s regi.

I Bilbao belystes hur vi kan främja ett hälsosamt och aktivt åldrande genom hela livet, i den satsning man kallar *Ageing is living*. Vi har länge känt till västvärldens demografiska utmaning och den blir alltmer tydlig i vardagen genom ett ökat vårdbehov hos allt fler äldre-äldre. Samverkan och samarbete över organisatoriska gränser blir allt viktigare i takt med att utmaningarna blir mer komplexa och sammanflätade i våra samhällsstrukturer.

I detta nummer finns också information om beslut som fattats av VästKoms styrelse i maj månad.

Nu har 40 kommuner antagit det nya hälso- och sjukvårdsavtalet och de allra flesta kommer att ha fattat beslut om att anta det innan vi går in i semesterledighetsperioden.

Men än är det några veckor kvar, så vi på kansliet önskar en fin hänryckningshelg och på återhörande!

Kristina

Prenumerera

Om du är intresserad av att prenumerera på vårt Nyhetsbrev som kommer ut varannan fredag - klicka på länken nedan och lägg e-post till oss!

STARTA
prenumeration!

AVSLUTA
prenumeration!

Innehåll detta nummer

- » Godkänd uppdragshandling för Länsgemensamt råd för digital arkitektur 2
- » Mitt vaccin 2
- » Omställning till en God och nära vård 3
- » Senaste nytt efter Millennium och SAMSA 4
- » Beslut om fortsatt hantering av SIV 4
- » Nytt uppdrag för E-hälsomyndigheten 4
- » För att uppnå jämlik vård och effektiv resursanvändning 5
- » Korta nyheter från VästKoms styrelsemöte 5
- » Senaste nytt från DEMSAM 5
- » Spaning från Vitalis 2026 6
- » WHO har lanserat en ny global satsning 7

Kalendarium

- 26 maj Konferens - kostnadsfritt webinarium
KFi - Vad kan förklara att vänsterstyrda kommuner ibland lägger ut offentliga tjänster på entreprenad?
- 27 maj Konferens - digitalt informationstillfälle
VGR - Primärvårdsversionen av PSV Palliativ vård
- 1 juni Direktörsgruppen -
Förbundsdirektörerna och VästKoms direktör
- 3 juni Chefsgrupp Kommunalförbund -
Välfärdscheferna och VästKoms direktör
- 4 juni VästKom Arbetsutskott
- 4 juni Socialstyrelsen informerar Nästa steg för god och nära vård- kostnadsfritt webinarium
- 11 juni VGR dialogkonferens Ny hälso- och sjukvårdsstrategi
- 18 juni VästKom Styrelse

Ansvarig utgivare

Kristina Lännergren, Direktör VästKom

Redaktör

Johanna Hansson, Administratör VästKom

Aktuellt på VästKom

Ett nyhetsbrev från VästKom vecka 19 - 21 | 2026

Godkänd uppdragshandling för Länsgemensamt råd digital arkitektur

Maria Olsson

Grundläggande förutsättningar

På uppdrag av Styrgrupp IT i Väst [SITiV] har en uppdragshandling för **Länsgemensamt råd digital arkitektur** – grundläggande förutsättningar tagits fram och utvecklats i samverkan mellan VGR och kommunerna via VästKom och kommunalförbunden sedan våren 2025.

SITiV godkände den 12 maj uppdragshandlingen och det blir nu dags att tillsammans arbeta med att bemanna rådet och komma igång.

► [Läs Uppdragshandlingen](#)

Rådets syfte är att ta fram länsgemensamma rekommendationer inom digital arkitektur som tar hänsyn till nationella initiativ och ramar.

Rådet ska kunna ge parterna rekommendationer och stöd i gemensamma och enskilda ställningstaganden gällande digital arkitektur - grundläggande förutsättningar. Rådet ska arbeta på uppdrag av SITiV och verksamhetsområdet ska omfatta digital arkitektur så som:

- Informationssäkerhet, cybersäkerhet och dataskydd
- Inloggnings- och behörighetslösningar
- Teknisk interoperabilitet och integration
- Nationella standarder och överenskommelser gällande gemensamma digitala tjänster och lösningar men även lösningar som tillhandahålls av VGR, kommunerna eller andra nationella aktörer.

Det finns en gemensam positiv ambition och inriktning med koppling till nationella standarder och behov av ett gemensamt forum för grundläggande förutsättningar. Det finns utmaningar med att bemanna rådet på ett bra sätt.

Mitt vaccin

Maria Olsson

Till Vårdsamverkan i Västra Götaland [VVG] har Ledningsgruppen för samverkan [LGS], delregional vårdsamverkan i Göteborgsområdet lyft införandet av MittVaccin i regionen.

Att kommunerna inte ingår i införandet och systemet medför problem som berör både patienter inskrivna i kommunal primärvård och barn inom elevhälsan.

Samtliga delregionala vårdsamverkansområden vill att VästKom samordnar och undersöker förutsättningarna för kommunerna att ansluta sig till MittVaccin.

VästKom har fått uppdrag av kommunalförbunden att undersöka vilka förutsättningar som finns och har inlett kontakt med bland annat vaccinationssamordnare på VGR.

Ansvarig utgivare

Kristina Lännergren, Direktör VästKom

Redaktör

Johanna Hansson, Administratör VästKom

Aktuellt på VästKom

Ett nyhetsbrev från VästKom vecka 19 -21 | 2026

Tips om kostnadsfritt webinarium

Omställningen till en god och nära vård

Torsdag 4 juni, klockan 9:00-10:15

Omställningen till en god och nära vård fortsätter, och under 2026 träder flera viktiga lagändringar i kraft som ytterligare stärker primärvårdens roll. Den 1 juli införs förändringar i hälso- och sjukvårdslagen, patientlagen och tandvårdslagen som påverkar både ansvarsfördelning och arbetssätt.

Innehåll

I webinariet fördjupar vi oss i de delar av lagändringarna som är särskilt relevanta för kommunerna. *Vad innebär de nya kraven i praktiken?*

Exempel på frågorna som diskuteras:

- regleringen av MAR:s roll och omfattning
- den fasta vårdkontaktens uppgifter
- tillgången till ökad medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård
- vad betyder ett tydligare uppdrag för primärvården för fasta kontakter, ansvar och organisering.

Webbinariet ger utrymme för erfarenhetsutbyte där vi lyfter exempel från verksamheter och bjuder in deltagare att dela perspektiv, arbetssätt och lärdomar. Tillsammans skapar vi en bredare bild av möjligheter och utmaningar i den fortsatta omställningen.

Du är välkommen att bidra med reflektioner och frågor under mötet, dina inspel är värdefulla och tas med i det fortsatta arbetet.

För vem?

Personer i ledande befattningar och nyckelfunktioner inom kommunen med övergripande ansvar för styrning, ledning, kvalitet och utveckling av kommunal hälso- och sjukvård och omsorg, samt för omställningen till en god och nära vård. Hit hör exempelvis förvaltningschefer, verksamhetschefer, MAS, MAR, verksamhetsutvecklare och strateger, liksom motsvarande funktioner hos privata vårdgivare.

Medverkande

- Cecilia Eriksson, utredare Socialstyrelsen
- Ana Tiedermann, jurist Socialstyrelsen
- Anna Netterheim, utredare Socialstyrelsen

Fler medverkande kan tillkomma från regioner och kommuner

Anmälan

Webinariet hålls i Teams.
Ingen föranmälan krävs.

Anslut till mötet här!

Mötet går inte att ta del av i efterhand.

► Läs mer

Nästa steg för en god och nära vård,
Socialstyrelsen

Aktuellt på VästKom

Ett nyhetsbrev från VästKom vecka 19 - 21 | 2026

Senaste nytt efter Millennium och om SAMSA

Maria Olsson

I slutet av april skickade vi ut ett mail till kommunalförbunden för vidare befordran till nätverken för social- och skolchefer med information om pågående arbete efter Millennium.

I utskicket fanns presentation från vårens dialogmöten och ett utkast till projektdirektiv för systemstöd för informationsutbyte mellan vårdgivare. **Återkoppling på projektdirektivet önskas till VästKom till den 15 juni.**

Efter inkomna synpunkter lyfter vi frågan vidare till Styrgrupp IT i Väst till hösten. Under tiden har avtalsförhandlingar mellan Västra Götalandsregionen [VGR] och Oracle fortsatt och dessa har börjat anta lite mer konkreta former.

Förutom SAMSA är det väsentligt för VGR att säkerställa drift och förvaltning av ytterligare ett par system som levereras av Oracle.

För SAMSAs del kommer det nu initiativ till uppstart av samarbetsgrupper för att ha dialog om planering för kommande utvecklingsinsatser i systemet.

Beslut om fortsatt hantering av SIV

På VästKoms styrelse den 7 maj beslutades formellt att tidigare beslut om kommunernas deltagande i Framtidens vårdinformationssystem [FVM] och Millennium inte längre ska gälla.

Styrelsen beslutade också att framtida frågor om behov av och ställningstaganden till Stödsystem för informationsutbyte mellan vårdgivare [SIV] ska hanteras inom linjeorganisationen, i enlighet med respektive huvudmans ordinarie ansvar och beslutsprocesser.

Styrelsen kommer dock även fortsättningsvis att få löpande information om hur arbetet med länsgemensamt systemstöd för informationsutbyte mellan vårdgivare utvecklas.

Regeringen ger E-hälsomyndigheten nytt uppdrag om vårdinformationssystem

Regeringen ger E-hälsomyndigheten i uppdrag att analysera konkurrensen på marknaden för vårdinformationssystem som upphandlas och används av regionerna. Syftet är att bidra till mer användarvänliga och kostnadseffektiva system samt förbättra upphandlingsprocesserna i hälso- och sjukvården.

Journalsystem är ett av vårdpersonalens viktigaste arbetsverktyg och en helt central del av arbetsmiljön. Samtidigt har vi sett återkommande exempel på när vårdpersonal upplever att de system som köps in inte motsvarar vårdens behov.

E-hälsomyndigheten ska

- sammanställa och analysera relevanta utredningar och om upphandling och införande av journalsystem i regionerna.

- identifiera svårigheter i upphandlingsprocesserna
- urskilja gemensamma nämnare som särskilt påverkar genomförandet av upphandlingar och implementeringen av nya system.
- analysera hur EU-regelverk, såsom det europeiska hälsodataområdet (EHDS) påverkar marknaden för vårdinformationssystem.

Konkurrensverket ska bistå E-hälsomyndigheten i arbetet. Myndigheten ska även föra dialog med regionerna för att ta tillvara deras erfarenheter och behov.

E-hälsomyndigheten ska senast den 9 november 2026 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet)

Regeringen ger E-hälsomyndigheten nytt uppdrag om vårdinformationssystem - Regeringen.se

Ansvarig utgivare

Kristina Lännergren, Direktör VästKom

Redaktör

Johanna Hansson, Administratör VästKom

Aktuellt på VästKom

Ett nyhetsbrev från VästKom vecka 19 - 21 | 2026

För att uppnå jämlik vård och effektiv resursanvändning

VästKoms styrelsemöte den 7 maj inleddes med en dialog med Strategiska sjukvårdsnämndens presidium Jeanette Olsson och Susanna Cassberg om Västra Götalandsregionens nya hälso- och sjukvårdsstrategi.

Strategin ska ersätta den tidigare omställningsstrategin och omfatta hela vårdssystemet, inklusive forskning och utbildning. Fokus ligger på nära, trygg och personcentrerad vård, förebyggande insatser samt stärkt samverkan mellan region och

kommuner. Kopplingen till arbetet med hälso- och sjukvårdsavtalet och att dialogen med de 49 kommunerna är avgörande för att lyckas med strategin. Samverkan och uppföljning med gemensamma indikatorer är centrala för att uppnå jämlik vård och effektiv resursanvändning.

Strategin är nu ute på remiss och det finns möjlighet för kommunerna att lämna synpunkter genom ett öppet remissförfarande. En dialogkonferens genomförs 11 juni, som nu har nått maxgränsen 150 deltagare.

Beslut tas under våren 2027 för implementering 2028–2040

Andra korta nyheter från VästKoms styrelsemöte

- Styrelsen beslutade godkänna årsredovisningen som visade ett överskott på cirka 920 000 kronor. Intäkterna var lägre än budgeterat men personalkostnaderna var också lägre, bland annat på grund av omställningar och återbetalning av pensionspremier.
- Det Politiska samrådsorganet [SRO], ställde sig den 2026-03-19 bakom förslaget att ge VästKoms direktör och hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektören på Västra Götalandregionen [VGR] i uppdrag att ta fram ett förslag till uppdragshandling för SRO. Det arbetet påbörjas i maj-juni. Därför beslutade styrelsen ge direktören och förbundsdirektörerna i uppdrag att ta fram ett gemensamt förslag till uppdragshandling för SRO. Det ska utgå från kommunalförbundens behov och prioriteringar, som underlag för fortsatt gemensam beredning med Västra Götalandsregionen.
- Sedan tidigare hade ett uppdrag lämnats att säkerställa fortsatt arbete framåt i rimlig omfattning med de digitaliseringsfrågor som berör båda parter. Det föreslås därför att den digitalisering som berör hälso- och sjukvårdens länsgemensamma processer bör hanteras i SRO.
- VästKom bildades den 1 januari 2001 som en följd av Västra Götalandsregionens tillkomst 1998. Uppdragen och storleken på organisationen har varierat över tid, och inom flera viktiga områden har länsgemensam samverkan och samarbete stärkts. Det jubileet kommer att uppmärksammas i slutet av året.

kortfattade nyheter från DEMSAM

Ta del av senaste forskningen från DEMSAM

Ojämligheten i hälsa ökar i Sverige och är särskilt tydlig inom demensområdet, där skillnader i tillgång till prevention, diagnos, vård och stöd påverkar utfallet.

Socioekonomiska faktorer, migrationsbakgrund och stigma spelar en stor roll, samtidigt som ett glapp mellan forskning och praktik försvårar utvecklingen. Genom initiativ som DEMSAM, med fokus på samskapande, tvärvetenskap och starkare koppling mellan forskning och verksamhet, skapas bättre förutsättningar för en mer jämlik och demensvänlig vård och omsorg.

► **Är du intresserad och vill läsa mer?**
Klicka här för att komma till artikeln *Med sikte på ett demensvänligt samhälle som är kunskapsbaserat och jämlikt.*

Ansvarig utgivare

Kristina Lännergren, Direktör VästKom

Redaktör

Johanna Hansson, Administratör VästKom

Spaning från Vitalis 2026

Isaac Keren

Från monolit till modulär strategi
– nu med tydlig nationell förankring

Ett av de mest framträdande budskapen på Vitalis var den breda enigheten kring behovet av att lämna monolitiska vårdinformationssystem bakom oss. Flera talare, leverantörer och offentliga aktörer lyfte fram att framtidens vård kräver modulära, flexibla och interoperabla lösningar som kan utvecklas och bytas ut utan att hela systemet påverkas.

Forssmed: Regeringen förespråkar
den modulära inriktningen

Socialminister Jakob Forssmed betonade i sitt anförande att en modulär strategi för svensk hälso- och sjukvård är framtiden. Det handlar om att skapa ett ekosystem där olika komponenter kan samverka, där innovation kan ske snabbare och där verksamheterna får större handlingsutrymme. Inte minst med hänsyn taget till EHDS.

Detta ligger också i linje med de slutsatser som VGR:s Samordningsgrupp presenterade i sin slutrapport efter Millennium. Gruppen pekade på behovet av öppna standarder, tjänstebaserade plattformar och en arkitektur som möjliggör valfrihet och robusthet – inte inlåsning

Sammanfattning – en sektor i transformation

Vitalis 2026 gjorde det tydligt att svensk vård och omsorg står inför en dubbel omställning: teknisk, organisatorisk och demografisk – samtidigt.

Två slutsatser är särskilt viktiga för oss i västsvenska kommuner och regioner:

- Den modulära strategin har nu både regional och nationell förankring.
- Innovation är avgörande för att klara framtidens bemanning och kvalitet.

Den demografiska utmaningen
– 75 % personal ska möta behoven hos
125 % befolkning

Ett annat återkommande tema var den demografiska utvecklingen. Prognoserna är tydliga: 75 % av dagens bemanning ska klara att bistå 125 % av dagens befolkning.

Det är en ekvation som kräver både nytänkande och teknisk innovation. På Vitalis syntes detta i form av:

- automatisering av administrativa processer
- digitala stöd som stärker egenvård
- prediktiva analyser och avancerade sensorer
- nya roller och arbetssätt
- robotik och AI som avlastar personalen

Humanoida robotar i äldreomsorgen
– Nynäshamn visar vägen

Ett uppmärksammat initiativ kom från Nynäshamns kommun, som tillsammans med Vardaga och innovationspartnern Ambea driver ett pilotprojekt med humanoida robotar i äldreomsorgen. Syftet är att undersöka om robotar kan:

- avlasta personal i enklare serviceuppgifter
- bidra till ökad trygghet
- frigöra tid för mänsklig omsorg

Projektet väcker både nyfikenhet och viktiga etiska diskussioner, men framför allt visar det hur snabbt utvecklingen går – och hur nödvändigt det är att våga testa nya lösningar.

Stort grattis

till Partille kommun
som i samband med Vitalis utsågs till
Sveriges eHälsokommun 2026

Aktuellt på VästKom

Ett nyhetsbrev från VästKom vecka 19 - 21 | 2026

WHO har lanserat en ny global satsning – *Ageing is living*

Kristina Lännergren

Satsningen sätter fokus på att se åldrandet som en resurs snarare än en utmaning

Initiativet ska stärka länders och organisationers förmåga att leda, planera och genomföra insatser som främjar ett hälsosamt och aktivt åldrande genom hela livet.

Förra veckan genomfördes den allra första pilotomgången av utbildningen *Leadership course on Ageing is living: Unlocking the potential of population ageing*.

Kursen samlade ledare och experter från olika delar av världen för att fördjupa sig i hur samhällen kan möta en växande äldre befolkning med strategiskt ledarskap, evidensbaserade metoder och ett rättighetsbaserat perspektiv.

Av 800 sökande till kursen fick VGRs hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektör Karin Loostrom Muth och VästKoms direktör två platser, så vi tillbringade Kristi Himmelfärds-helgen i Bilbao. Mycket värdefullt att göra detta tillsammans!

Utbildningen gav en översikt över centrala policyområden,

verktyg för att analysera och planera åtgärder, rollspela som kommun/regionledning samt fick praktiska exempel på hur investeringar i hälsosamt åldrande kan skapa sociala, ekonomiska och folkhälsomässiga vinster.

Vi fick också arbeta med konkreta case och utveckla egna handlingsplaner för att omsätta kunskapen i våra respektive verksamheter. Slående var hur lika utmaningar vi har i väldigt många länder! Slående var också hur långt vi i Norden har kommit jämfört med många andra länder, avseende samverkan och samarbete inom många områden, även om vi naturligtvis också har flera områden att förbättra. För att hantera demografiutmaningen så klokt som möjligt behöver vi använda hela systemet – kommuner, regioner, stat, civilsamhället och inte minst, invånarna själva.

En kunskap, som gjorde stort avtryck hos oss båda, är hur mycket vi tenderar att formulera oss kring åldrande och demografiutmaningarna enkom som ett problem. Vi har ju de demografiska förutsättningar vi har, som vi inte kan göra så mycket åt, men vi kan bestämma hur vi pratar om frågan.

Ord är viktiga!

Ansvarig utgivare

Kristina Lännergren, Direktör VästKom

Redaktör

Johanna Hansson, Administratör VästKom

